

**T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ**

BİLİMSEL ARAŞTIRMA PROJELERİ KOORDİNASYON BİRİMİ

AKRANIMLA BÜYÜYORUM

Proje No: SLP-2019-7675

Lisans

SONUÇ RAPORU

Proje Yürütücüsü:

Dr.Öğr.Üyesi Fikrullah ÇAKMAK
İlahiyat Fakültesi

Araştırmacıların Adı Soyadı

Büşra SEÇEN / İlahiyat Fakültesi
Merve AKDEMİR / İlahiyat Fakültesi
Fatma AYDEMİR / İlahiyat Fakültesi

Temmuz 2020

ERZURUM

ÖNSÖZ

“Akranımla Büyüyorum” Atatürk Üniversitesi İnsani Değerler Eğitimi Uygulama ve Araştırma Merkezi, Genç İyilik Kulübü, Erzurum Yakutiye Gençlik Merkezi, Palandöken İmam Hatip Lisesi, Alvar Ortaokulu, Deniz Feneri Derneği, Ensar Vakfı ve gönüllü öğrencilerimizle ortaklaşa hayata geçirilen toplumsal duyarlılık projesidir. Proje Atatürk Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi tarafından desteklenmiştir. Proje kapsamında üniversitemizde öğrenim gören gönüllü öğrencilerimiz ile lise ve ortaokul çağındaki öğrencilerin ortak aktiviteler yapması hedeflenmiştir. Modernleşme ve onun getirmiş olduğu bireyselleşme özellikle lise ve ortaokul çağındaki gençlerimizi olumsuz etkileyebilmektedir. Bu negatif etkinin sonucu olarak gençlerimiz bazen toplumun değerlerinden uzak internet ve televizyonun etrafında şekillenen bir yaşam içerisine girebilmektedirler. Onların bu girdaptan kurtulmaları kendilerine önderlik ve rehberlik yapabilecek, onlarla akran sayılabilecek, yaşadıkları psikolojik ve fizyolojik problemleri daha yeni yaşamış olan abi ve ablaları ile mümkündür. Bu nedenle projemizle lise ve ortaokul seviyesindeki çocuklarımızın üniversite de öğrenim gören büyükleriyle ortak aktiviteler yapmasını amaçlamaktayız. Yapılan bu aktiviteler sosyal etkinlik gereksinimleri oldukça fazla olan üniversite öğrencilerimizin kişilik gelişimlerine de ciddi katkı sunacaktır.

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	4
ÖZET	5
ABSTRACT	6
PROJE ANA METNİ	7
SONUÇ.....	9
REFERANSLAR	10
EKLER.....	11

ÖZET

Rehberlik gereksinimi günümüz ortaokul ve lise gençliğinin en büyük ihtiyaçlarından biridir. Lise ve ortaokul çağındaki çocuklarımızın kendini tanıması, sahip olduğu kültürel değerleri öğrenmesi ve topluma uyum sağlayarak gelişimini tamamlaması için psikolojik yardımın yanı sıra aynı kuşağı paylaştığı abi ve ablalarının rehberliğine ihtiyaçları vardı. Çünkü toplumları oluşturan ve aynı zaman dilimlerinde doğmuş bireylerin ortak noktaları ve gereksinimleri benzerlik göstermektedir. (Yıldız, 2019) Söz konusu rehberlik sayesinde orta öğretimdeki öğrencilerin gerek problemlerini çözmesi gerekse toplumsal bütünlüğü sağlayan değerleri benimsemesi daha çabuk olacaktır. Z kuşağı olarak adlandırılan üniversite gençliğinin ise araştırmalara göre sosyal etkinlik gereksinimleri oldukça fazladır. (Taş vd. 2017) Ayrıca uzmanların "derin duygusal" kavramıyla ifade ettiği bu kuşak sosyal adaletsizlik, zayıfların korunması, arkadaşlık gibi değerlere karşı daha duyarlıdır. (Taş vd. 2017) Bu özelliklerinden dolayı yaptığımız bu projeye üniversite gençliğinin de ihtiyaç hissettikleri değerleri onlara yaşatmaya çalıştık. Projemizde gönüllü üniversite öğrencileri ortaokul ve lise öğrencileriyle birlikte kitap okuma, gezi, yardım faaliyeti, oyun vb. etkinlik içeren aktivitelerde bulundular. Proje Atatürk Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi tarafından desteklenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Genç, akran, kitap, sosyal sorumluluk, değer

ABSTRACT

The need for guidance is one of the biggest needs of today's secondary and high school youth. In order for our high school and middle school age children to get to know themselves, learn the cultural values they have and adapt to the society, they needed psychological help, as well as guidance of their brothers and sisters with whom they shared the same generation. Because the common points and needs of individuals who form societies and were born in the same time periods are similar. (Yıldız, 2019) Thanks to this guidance, it will be quicker for students in secondary education to both solve their problems and adopt values that provide social integrity. According to the researches, the social activity requirements of the university youth, called Z generation, are quite high. (Taş vd. 2017) In addition, this generation, expressed by experts with its deep emotional concept, is more sensitive to values such as social injustice, protection of the weak and friendship. (Taş vd. 2017) With this project, we tried to keep the university youth feel the values they need due to these features. In our project, volunteer university students, middle school and high school students, reading books, traveling, charity activities, games, etc. They made activities that contain activities. The project was supported by Atatürk University Scientific Research Projects Coordination Unit.

Key Words: Young, peer, book, social responsibility, value

PROJE ANA METNİ

Ülkelerin gelişmişliği ortaöğretim ve üniversite çağındaki genç nüfusun eğitimi ile doğru orantılıdır. Bunun yanında bu genç nüfusun kültürel ve evrensel insani değerleri benimsemesi ve bunları içselleştirmesi de toplumsal bütünlüğün mayasını oluşturur. Gençlerimiz bu değerleri kendilerine rehberlik eden ebeveyn, öğretmen vb. kişiler aracılığıyla almaktadır. Fakat kuşak farklılığı nedeniyle bu kişilerin ortaöğretim düzeyindeki gençlerimize rehberliklerinde eksiklik yaşanmaktadır. Yaşanan bu eksikliğin yanında modern dünyanın getirmiş olduğu birtakım sorunlar, bilgisayar-internet bağımlılığı, kötü alışkanlıklar ortaöğretim çağındaki gençlerimizin kültürel ve toplumsal değerleri içselleştirmesinde engeller oluşturmaktadır. Bu engelleri aşmada öğretmen ve ebeveyn rehberliği ise yetersiz olabilmektedir. Onlara bu konuda yardımcı olacak kişiler ise onların yaşamış oldukları sorunları daha yeni yaşamış, aynı kuşak içerisinde değerlendirilebilecek, üniversite eğitimi alan abi ve ablalarıdır. Çünkü toplumları oluşturan ve aynı zaman dilimlerinde doğmuş bireylerin ortak noktaları ve gereksinimleri benzerlik göstermektedir. (Yıldız, 2019) Söz konusu rehberlik sayesinde orta öğretimdeki öğrencilerin gerek problemlerini çözmesi gerekse toplumsal bütünlüğü sağlayan değerleri benimsemesi daha çabuk olacaktır. Bunun yanında üniversite eğitimi gören gençlerimiz için de toplumsal ve kültürel değerlerin yaşanmasında aynı eksiklikler söz konusudur. Klasik usullerle yapılan aktarımlarla onların bu eksikliklerinin giderilmesi oldukça zordur. Sosyal etkinlik gereksinimi oldukça fazla olan ve değerler eğitimi noktasında öğrenimlerini bu sosyal etkinliklerle kazanan üniversite öğrencilerimize de bu konuda yardımcı olmak amacıyla bu projemizi gerçekleştirdik. Atatürk Üniversitesi İnsani Değerler Eğitimi Uygulama ve Araştırma Merkezi, Atatürk Üniversitesi Genç İyilik Kulübü, Erzurum Yakutiye Gençlik Merkezi, Palandöken İmam Hatip Lisesi, Alvar Ortaokulu, Deniz Feneri Derneği, Ensar Vakfı projede paydaşlar olarak belirlenmiştir. Proje Atatürk Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi tarafından desteklenmiştir.

Projemizde temel yöntemimiz sosyal ve kültürel etkinlikler aracılığıyla, bir bakıma akran birlikteliğiyle ortaöğretim ve üniversite gençliği arasında bir köprü kurmak, kültürel ve ahlaki değerleri birlikte öğrenmelerini sağlamaktır. Bu bağlamda üniversitemiz bünyesinde öğrenim gören ve sayıları 50'yi bulan öğrencilerimizle ortaöğretim öğrencilerini buluşturduk. Proje kapsamında 150 ortaöğretim öğrencisi ile buluşma sağlanmıştır. Proje boyunca toplam 15 aktivite yapılmıştır. Bu aktiviteler ise şu şekildedir;

- 1) Kitap Dağıtımı: 3 farklı kitap toplamda ise 90 kitap ortaöğretim öğrencilerine dağıtılmış, projede gönüllü üniversite öğrencileriyle bu kitaplar okunmuş ve kritiği yapılmıştır.
- 2) Başta ebru olmak üzere geleneksel sanatların tanıtımı yapılmıştır.

- 3) Tarihi mekanlar gezisi yapılmıştır.
- 4) Kaynaşmak amacıyla oyun vb. etkinlikler yapılmıştır.
- 5) Öğrenciler arasında şiir yarışması yapılmıştır.
- 6) Sosyal yardım faaliyeti yapılmış olup bu bağlamda kermes düzenlenmiştir.
- 7) Üniversite öğrencileri tarafından ortaöğretim öğrencilerine yönelik sosyal medya farkındalık eğitimi verilmiştir.

Proje sonunda alınan geri bildirimlerde üniversite ve ortaöğretimdeki gençlerimizin kitap okuma alışkanlıklarında pozitif bir etki görülmüştür. Üniversite öğrencileri ile ortaöğretim öğrencileri arasında pozitif bir bağ oluşmuş özellikle proje faaliyetini duyan ancak projeye katılmayan öğrenciler de diğer projelerde aktif görev almak istediklerini bildirmişlerdir. Yapılan sosyal yardımlaşma faaliyetiyle birlikte gençlerimizin sorumluluk, merhamet, saygı sevgi gibi toplumsal değerlere karşı daha fazla duyarlı oldukları görülmüştür. Bunun yanında kültürel gezi ve sanatsal faaliyetler aracılığıyla özellikle ortaöğretim öncelerinde tarih ve sanat bilincinin geliştiği gözlenmiştir. Şiir yarışmaları, geleneksel sanatların tanıtılma etkinlikleri ortaöğretim öğrencilerinin sosyalleşmesine ciddi katkılar sunmuş onların özgüvenlerini artırdığı gözlenmiştir. Yine bu etkinlikler öğrencilerin kendilerini ifade etme gücüne katkı sağlamıştır.

Proje başlangıcında 12 aylık ve yaz tatilleri de dahil olmak üzere planlanmıştı. 12 aylık süreçte projede gönüllü üniversite öğrencilerimiz ile projede hedef kitle olarak seçilen ortaöğretim öğrencilerimizin yaptıkları aktivitelerle aralarında daha sağlam bir köprü kurmayı ve ileriki yıllarda birbirlerinin gelişimine daha fazla katkı sunmalarını düşünüyorduk. Ancak pandemi projenin daha erken bitirilmesine sebep olmuştur. Bu nedenle proje başlangıcında bu noktada düşündüğümüz birtakım hedeflere ulaşamadık. Her ne kadar projede gönüllü üniversite öğrencileri ile ortaöğretim öğrencileri sosyal medya aracılığıyla iletişim kurmuş olsalar bile yine de istenilen hedeflerin bir kısmı gerçekleşmemiştir.

SONUÇ

Sonuçta pandemi sürecinin olumsuz etkilerine rağmen proje başlangıcında amaçlanan birçok hedefe ulaşılabilmektedir. Proje sonucunda şu durumlar gözlemlenmiştir.

- a) Sosyal sorumluluk projeleri bazen kısa bir iki aylık süre içerisinde yapılan ancak devamlılığı olmadığı için projede gönüllü öğrenci ve hedef kitleye istenilen sonucu doğurmayan projeler olarak kalmaktadır. Hatta bazen sadece bir fotoğraf karesinde kalabilmektedir. Bu nedenle toplumsal duyarlılık projelerinin istenilen sonuca ulaşabilmesi için devamlılığı olan uzun soluklu projeler olarak tasarlanması gerekmektedir.
- b) Z kuşağı olarak adlandırılan “derin duygusal kuşak” da olarak belirtilen üniversite öğrencileri sosyal konularda oldukça duyarlıdır. Proje kapsamında yapılan aktivitelere büyük bir özveriyle katılmışlardır. Hatta bazen birtakım imkansızlıklardan dolayı sonrada gönüllü olan öğrencilere projede görev alması hususunda olumsuz cevaplar verilebilmiştir. Proje uygulamalarını duyan diğer öğrencilerde bundan sonraki projelerde kendilerinin de görev almak istediklerini bildirmişlerdir. Toplumsal konularda oldukça duyarlı olan bu kuşağın sosyal sorumluluk projelerinde aktif olarak kullanılması hem onların isteği hem de bir gerekliliktir. Bu nedenle toplumsal duyarlılık projelerinin aktif bir şekilde devam etmesi ve planlanan projelerin daha uzun soluklu olmasının gereği ortaya çıkmıştır.
- c) Proje sonucunda ortaöğretim öğrencileri ile üniversitedeki abi ve ablaları arasında çok olumlu bağların kurulduğu, bu bağın iki tarafın da gelişimine katkı sağladığı görülmüştür. Yapılacak toplumsal duyarlılık projelerinin bu bağı destekleyecek projeler olması oldukça önem arz etmektedir.

REFERANSLAR

Yıldız, A. (2019) "X, Y ve Z Kuşığı Tüketicilerin Nomofobi Özelliklerinin Karşılaştırması: Adıyaman İli Üzerine Bir Uygulama", Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, XII/32

Taş, Y., Demirdöğmez, M., Küçükoğlu, M. (2017) "Geleceğimiz Olan Z Kuşağının Çalışma Hayatına Muhtemel Etkileri", Opus Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi, VII, 13.

EKLER

Proje kapsamında yapılan aktivitelerin fotoğrafları.

